

Indvandrerkvinder
drømmer om at tjene
deres egne penge

Det har aldrig
været let at
være Kanye West

NYHEDER Side 8

KULTUR Forside

Originalfoto: Michael Sommer / Getty Images, Thomas Barlow

POLITIKEN

Onsdag

16. februar 2022
Årgang 138 Nr. 139
Pris 40,00
Kundecenter
Politiken 70 15 01 01
Ludovik
www.politiken.dk

Byrødder udsættes for trusler og chikane

Under den kommunale
valgkamp oplevede 2 af 3
kandidater fra etniske
minoriteter chikane eller
trusler, og hver fjerde
kvindelige kandidat
mellem 18 og 39 år
oplevede seksuel chikane.

KOMMUNALPOLITIK

MAX LÆBO WULFF

Vi kommer og knæpper dig. Når byrådsmedlem i Albertslund Hedye Temiz (R) kigger sin indbakke igennem, er det ikke atypisk, at der ligger sådan nogle kommentarer og ventur på hende. Under efterrets valgkamp fik hun desuden flertal 50 af sine 150 plakater med aflygtepælene.

»Det fik mig til at tænke, okay, hvis der er nogen, der seriøst kan finde på at tjene 50 plakater, hvad kan de så ellers finde på?»

Hedye Temiz er langt fra den eneste lo-

er de seneste år har nemlig peget i samme retning. For kommunalreformen i 2005, hvor antallet af kommunalbestyrelser faldt fra 271 til 98, var der 4.700 kommunalpolitikere, mens der i dag er omkring 2.400, og det betyder simpelthen, at der er færre politikere til at tage taskenes, siger Roger Buch.

Kvindes har tidligere gennemført lignende undersøgelser, og Kvinfo direktør, Henriette Laurén, mener, at Institut for Menneskerettigheds rapport, som bekræfter, at der ikke er lige muligheder for at deltage i demokratiet.

»Man bliver i høj grad bedt om på noget andet end de politiske visioner, man har for at forandre samfundet. I stedet for at diskutere visionerne bliver ens køn, krop eller etniske baggrund kommenteret. Og det er ikke at blive taget alvorligt, siger Henriette Laurén.

Hun peger også på, at chikane kan være en grund til, at nogenhænde lige mange mænd og kvinder begynder i ungdomspartierne, men at færre kvinder bliver i politik.

Flere kvinder i kommunalpolitik

Ifølge Martin Damm (V), som er næstformand i KL og borgmester i København, er der sket en størrelses på de sociale medier, hvor visse grupper simpelthen ikke har filter på deres ytringer.

I rapporten svarer 1 pct. af kandidaterne, at de overvejer at trække sig helt fra

Foto: Finn Frandsen

DER BOR EN RASTLØSHED I LASSE PETERSEN. DET GJORDE, AT HAN ENDTE MED EN KRIMINEL LØBEBANE

År tilbage stod han med en pistol mod hovedet. I dag har han lagt den kriminelle fortid bag sig og har arbejdet med sig selv. En ny undersøgelse viser, at bestemte personlighedstræk øger risikoen for at begå kriminalitet. Side 6

POLITIKEN MENER

En aftale i Kastrup

Det er ledelsens ansvar
at løse SAS problemer.

Det borgerlige Danmark så rødt, da en strejke i Kastrup Lufthavn i lørdag satte en stopklodis i store dele af flytrafikken. Det SAS-ansatte bagagepersonale nedlagde arbejdet, og de mange danskere, der trængte for at snuppe flyveren, måtte vente i timer eller dage på deres skibriller og underbukser.

Det er bøllerne i 3F Kastrup, der ødelægger ferien for almindelige danskere, raser borgerlige meningsdannere på sociale medier.

Og lad os slå fast: En overenskomststridig arbejdsnedlæggelse er naturligvis helt uacceptabel. Den danske aftalemødel kræver, at både lønmodtagere og arbejdsgivere respekterer spillereglerne. Problemerne skal løses inden for det eksisterende system med kompromiser og bindende langvarige aftaler. Vi må derfor håbe, at gode kræfter i fagbevægelsen foretager en grundlig selvinspektion over de næste par uger. Den her slags brutale besparelser skubber nemlig mange borgere væk, som faktisk har sympati for bagagemedarbejderne sag.

VI STÅR omvendt også med et nødråd fra almindelige lønmodtagere, der tilskyndende er så desperante, at de er klar til at slå dagbøder for en ulovlig strejke. Det bør SAS-ledelsen og vi andre lytte til. Vi ser i disse år, at bunden flere steder falder ud af jobmarkedet. Vilkår forlignes, og lønnen reduceres blandt dem, der i forvejen tjener mindst, hvad enten vi taler chauffører i Nemlig.com, Wolt-bude, slagterarbejdere eller bagagefolk i Kastrup.

Vi skal i Danmark værne om et jobmarked med velbetalte jobs og ordentlige vilkår for alle. Og måske i særdeleshed for dem med begrænset uddannelse og almindelige lønninger. Det betyder på ingen måde, at alle jobs skal fredes og bevares i al evighed. Slet ikke. Men så længe arbejdet ikke udføres af robotter, men af borgere med familier og slødgigt, må vi insistere på, at det bliver gjort på fair vilkår.

Helt konkret forlader det, at strejken bunder i vrede mod SAS-ledelsen, der under pandemien fyrede en stor del af de bagageansatte og opsigde en stribe aftaler om blandt andet weekendarbejde og løn. Medarbejderne føler nu, at deres arbejdstider dikteres oppefra, og at det er svært at få familielivet til at hænge sammen.

Samtidig er der oppeført frustration. Lufthavnens ansatte har i årtier haft gode vilkår, men både løn og vilkår har fløet kniven, hver gang krisen har ramt SAS. Og det gør krisen til: I sidste regnskabsår tabte SAS 4,8 milliarder kroner.

SAS-ledelsen har ret, når de siger, at selskabet kæmper en overlevelseskamp og skal spare. Igen. Det skal alle i virksomheden se i øjnene. Både på direktionens gang og på asfalten i Kastrup. Men hvis man ønsker forandring i sin virksomhed - og forståelse for den forandring blandt de ansatte - må direktionen vise lederskab. Og det er altid et ledelsesansvar at lade langsigtede holdbare kompromiser, som alle parter kan spejle sig i, møde.

RESTLESSNES RUNS
IN LASSE PETERSEN'S
BLOOD AND IT
PROPELLED HIM
INTO A LIFE OF CRIME

Lasse Petersen var kriminel, rastløs og tog flere chancer end de fleste andre

Et nyt studie viser, at risikovillige personer har større tilbøjelighed til at begå kriminalitet end andre. Lasse Petersen var en af dem. I dag har han lagt sin kriminelle fortid bag sig. Men først skulle han arbejde med sin rastløshed.

STINE KÆRGAARD
NISSEN

De skudsikre veste havde ligget under Lasse Petersens seng længe. Det var nogle hælervarer, han havde købt billigt. Men nu var han brændt inde med dem, for ingen ville købe dem. De parkerede på en gade og gik ind i et tomt butiksklokale. Der stod en vagt ved døren, som skubbede dem i ryggen hen mod en trappe.

Efter at have røget sig skæv med en ven blev de enige om at tage hen til en afvennens bekendte, som måske ville købe dem. De parkerede på en gade og gik ind i et tomt butiksklokale. Der stod en vagt ved døren, som skubbede dem i ryggen hen mod en trappe.

»De sidder i kælderens«, sagde han. Døren blev lukket efter dem. I kælderens mørke var nogle mænd i gang med et spil kort. Ud over spillekort lå der pistoler på bordet. Vennen pegede på en ældre mand i hjørnet. Det var ham, han kendte. Allerede da vidste Lasse Petersen, at det ikke var godt. For den ældre mand lignede ikke en, der havde noget at skulle have sagt.

Pludselig havde Lasse Petersen en pistol mod hovedet. »Hvad laver du her?«. »Hvem er du?«.

»Hvem kender du?«.

Hashens dulmende effekt gjorde, at han ikke følte den store angst. Og heldigvis blev der ikke trykket på aftrækkeren. Der bor en rastløshed i Lasse Petersen, som dengang gjorde, at han var villig til at løbe en større risiko end de fleste. I dag er han 36 år gammel og har lagt kriminaliteten bag sig.

»Det var en fuldstændig sindssyg situation at sætte sig selv i. Andre ville nok lige tænke en ekstra gang over, hvad de gik ind til. Men jeg var så forhippet på at få vesterne solgt, at jeg slet ikke konsekvensregnede. Det var bare *all in*, siger han.

Rastløsheden blev et mantra

Et nyt studie har undersøgt, hvilke personlighedstræk der gør nogle mennesker mere tilbøjelige til at begå kriminalitet end andre. Bag undersøgelsen står blandt andet forskere fra Københavns Universitet. En af dem er Claus Thustrup Kreiner, professor og leder af Center for Økonomisk Adfærd og Ulyghed.

»Der er en stor interesse for at finde ud af, hvilke parametre som får folk til at begå kriminalitet. Vi har fundet en stærk sammenhæng mellem bestemte personlighedstræk og tilbøjeligheden til at begå kriminalitet«, fortæller han.

Det er velkendt, at hvis man kommer fra en ressourcervag familie eller har forældre med en kriminel baggrund, øger det sandsynligheden for at ende i kriminalitet. Derfor har forskerne renset resultaterne, så disse faktorer ikke spiller ind. Og studiet viser, at træk som risikovillighed og utålmodighed isoleret set kan forklare, at mennesker bliver kriminelle.

Lasse Petersens egen rastløshed opstod i hans opvækst. Hans forældre blev skilt, da han var seks, og han insisterede på at bo ved moderen. Hun var psykisk sårbar, og han følte et ansvar for at passe på hende. Så han kom til at bo i det kollektiv, hvor hun var flyttet ind.

Kollektivet lå i en stor villa på Amager. Det husede mennesker, som dyrkede at leve i kaos. Nogle af dem var skuespillere, og andre var gøglere. Der var ingen græn-

ser – ethvert barns drøm. Men det var også uroligt. Og uroen blev forstærket af moderens psykiske udsving.

Så Lasse lærte at tilpasse sig hendes humør, som kunne svinge mellem eufori og depression.

Når han gik ud ad døren, kunne han få afløb for de følelser, som han undertrykte for moderens skyld. I folkeskolen begyndte han at hænge ud med andre på gaderne og ryge hash. De lavede det, han kalder drengestreger og små butikstyverier, hvor de fyldte lommerne i supermarkedet. Hans mor var ikke i fast arbejde og havde derfor ikke mange penge, hvilket gjorde hende afhængig af økonomisk hjælp fra andre. Det sidste, han ønskede, var at komme i samme situation.

»Det værste, der kunne ske, var at mangle penge, så det var bedre at lave kriminalitet for at få, hvad jeg ville have«, fortæller han.

Med tiden blev hashen suppleret af hårdere stoffer. Det dulmede rastløsheden. Drengestregerne udviklede sig til hæleri, bedrageri og vold. Der skulle ske noget hele tiden, og det skulle være vildere og vildere, for alternativet var, at han måtte være i sine følelser.

»Det skabte en gnist i mig at udfordre mig selv og samtidig få anerkendelse for det«, siger han. Rastløsheden blev et mantra, som han manifesterede ved at få en tatovering i midten af 20'erne: 'Restless', står der med store bogstaver, som snørkler sig skråt hen over hans ryg.

»Jeg syntes, rastløsheden var fed og en positiv egenskab. For jeg fløj rundt og nå-

ede meget mere end alle andres, siger han.

Risikovillige tager chancen

Der begås meget kriminalitet blandt mænd i aldersgruppen 15-20 år sammenlignet med andre grupper. Derfor besluttede forskerne fra Københavns Universitet sig for at undersøge risikovillighed og utålmodighed blandt et repræsentativt udsnit på 7.000 unge danske mænd.

De blev tilbudt penge, som tikkede ind på MobilePay, når eksperimentet var overstået. Enten kunne deltagerne få pengene med det samme, eller også kunne de vente og få et højere beløb. De kunne også sætse pengene med muligheden for at få et højere beløb. På den måde målte de tålmodigheden og risikovilligheden.

Efterfølgende har forskerne set på, om deltagerne har begået kriminalitet. »Det, der boner klastest ud, er risikovilligheden«, siger Claus Thustrup Kreiner.

Det personlighedstræk er især stærkt hos folk, som har lavet kriminalitet, der omhandler penge eller ejendom – det kunne være indbrud eller bedrageri. Mens problemer med utålmodighed og selvkontrol er hyppige blandt folk, som har begået vold, seksualforbrydelser eller er stofmisbrugere.

Tidligere har man anset risikovillighed og tålmodighed som modfærdige karaktertræk. Men Claus Thustrup Kreiner fortæller, at nye og meget solide studier viser, at det er muligt at træne tålmodighed allerede fra barnsben. Derfor vil det være mere effektivt at forebygge kriminalitet i stedet for at straffe, mener han.

»Hvis man hæver straffen, påvirker det måske dig og mig, som er mere forsigtige og ville være bange for risikoen ved at blive opdaget. Problemet er jo, at det ikke er os, der begår kriminalitet. De mennesker, der begår kriminalitet, har nogle helt andre risikoparametre.«

Jonas Mannov, analytiker ved Det Kriminalpræventive Råd, har læst det nye studie. Han mener, det bidrager til at forklare, hvorfor truslen om straf ikke altid virker så afskrækkende.

»Forebyggelseslogikken i vores straffesystem bliver jo udfordret af det her studie. Den logik tager udgangspunkt i, at hvis man gør noget ulovligt, risikerer man at blive straffet. Men når mange af dem, der begår kriminalitet, samtidig er meget risikovillige, er de jo tilbøjelige til at tage chancen alligevel«, siger han og peger på bredere forebyggelse som en nødvendig del af samfundets måde at bekæmpe kriminalitet på.

På gulvet står en yogamatte

Kort tid efter Lasse Petersen fik sin tatovering, begyndte han i misbrugsbehandling. Siden har han været stoffri. Men kriminaliteten stoppede ikke fra den ene dag til den anden. Nu var stofferne der ikke til at dulme hans følelser, og vreden kunne overvælde ham, hvilket førte til flere voldsepisoder. Den sidste gang, han var i retten i forbindelse med en voldsag, mærkede han angrenen.

»Jeg var bange for at komme i fængsel og kan huske, at jeg rystede i retsalen. Jeg havde meget at miste, for jeg var gået i gang med et bedre liv. Nogle af de andre gange, jeg var i retten, tænkte jeg: Hvis ham der kommer, håber jeg, at jeg kan nå at fange ham på vej ud.

På Lasse Petersens straffeattest står en bedrageridom og tre voldsdomme. Han er blevet dømt til samfundstjeneste og har aldrig været i fængsel. I misbrugsbehandlingen mødte han også det, der skulle blive hans redning. Til en gruppetræning fik de besøg af en mand ved navn Jakob Lund, som er leder af foreningen Breathe Smart. Det var noget med at trække vejret

■ På Lasse Petersens nyrenoverede hus ses det tydeligt, at han har arbejdet som tømrer i mange år. Nu vil han »give noget tilbage«, som han siger. Derfor er han startet på en uddannelse som misbrugsbehandler. Foto: Finn Frandsen

på en bestemt måde, der skulle mindske stress, og som havde vist sig effektiv for folk, der er på vej ud af et misbrug.

Lasse syntes først, det lød som noget hokusokus, men han var villig til at gøre næsten alt. Så han tog et firedageskursus. Han havde prøvet mindfulness før, men det var for kedeligt. Det her var kraftfuldt. Han sad i en vejtrækningsøvelse med lukkede øjne og trak vejret gennem næsen i bestemte rytmer. Først langsomt, så hurtigt. Pludselig mærkede han alle de følelser, han havde undgået, når han tog stoffer. Mindreværdet og den dårlige samvittighed blussede op i ham, og tårerne strømmede ned ad hans kinder. Han beskriver det som en åbenbaring.

»Jeg har altid følt mig heldig over, at jeg havde det misbrug, for vejen ud af det gav mig mulighed for at arbejde med mig selv og komme til et bedre sted«, siger Lasse Petersen.

Mens han fortæller, bliver øjnene røde, stemmen knækker, og læberne bæver bag det store skæg. Han sidder ved spisebordet i det nyrenoverede hus i Kastrup, hvor han bor med sin hustru. Blandt billederne på væggen er et lille foto af den spirituelle leder Sri Sri Ravi Shankar, som stiftede den internationale organisation Art of Living, som Breathe Smart har rødder i. På gulvet står en yogamatte.

Rastløsheden er stadig en del af ham, men han har lært at bruge den mere konstruktiv: løbet halvmaraton og sprunget i faldskærm for at kanalisere det et andet sted hen. Han har drevet sit eget tømrerfirma i mange år. Han er netop startet på en uddannelse som misbrugsbehandler.

Når han sidder på tatoveringen på sin ryg den dag i dag, griner han ad den. Tænk, at han syntes, det var fedt at være rastløs.

stine.nissen@pol.dk

Lasse Petersen var kriminel, rastløs og tog flere chancer end de fleste andre

LASSE PETERSEN WAS A CRIMINAL AND A RESTLESS DAREDEVIL, IF THERE EVER WAS ONE

Under his bed he still had the bullet proof vests, waiting to be sold. Stolen goods that he had bought for peanuts, hoping to make a large profit. But his business had stalled and no one wanted to buy. He was in his late teens and needed the money.

One day after getting stoned with a friend, they decided to go see a friend of a friend, who might be interested.. They parked and went inside an empty shop, where the guard at the door pushed them towards a stair going down to the basement. *"They are waiting for you."*. Then he shut the door behind them. In the darkness of the room, he could see some men, sitting and playing cards and on the table a gun was placed. His friend pointed towards an older guy, his friend, who was sitting in the corner. Lasse realized that the situation was out of control, because that older guy had no authority. And then suddenly Lasse felt a gun point at his head. *"What are you doing here? Who are you? Who do you know?"*.

He was still high so felt no fear and the gun was not triggered. He was a daredevil with a high degree of restlessness running through him. Today he is 36 years old and has left the life of crime behind him.

"It was a totally insane situation to just be walking into that room. I guess most people would think twice before they just go ahead, but I was so obsessed with the thought of selling those vests and just went all in.", Lasse says.

(....)

The restlessness in his blood started when he was a child. At the age of six, his parents divorced and he insisted on living with his mother. She was emotionally vulnerable and unstable and he felt it was his responsibility to take care of her. So, he went to live with her in a joint living collective in a huge villa in Copenhagen.

The atmosphere was chaotic and the people living there were artists and creative people. No limitations. No rules applied - the dream of any child ... but also very unstable and only worsened by the mental and emotional tantrums of his mother. Lasse learned to adjust to her moodswings, ranging from euphoria to depression.

But outside the home, he vented his suppressed emotional chaos. In secondary school he started hanging out in the streets and did minor offenses, like stealing from supermarkets. His mother was unemployed and depended on the financial help of others. He was desperate to not end up like her. *"To me the worst thing that could happen would be to lack money. To commit crimes to get it didn't matter to me as long as I had money."*, Lasse says.

Gradually he went from weed to heavy drugs. To calm the restlessness. Minor offences turned into dealing with stolen goods, fraud and violence.

He needed to be stimulated constantly. Wilder and wilder to numb his feelings.

"It was like I got high on challenging myself and I got a lot of recognition through my actions.", he says.

The constant restlessness became like a mantra to him and he even has a tattoo across his back with black swirly letters, saying 'Restless'. He got the tattoo in his late 20'ties.

"I thought that restlessness was a super cool and positive quality. I was hyperactive and achieved so much more than others."

(....)

A YOGA MAT ON THE FLOOR

Shortly after Lasse got his tattoo, he joined a drug rehabilitation program and since then, he has stopped taking drugs. But the criminal actions didn't just subside by itself. Without the numbing effect of the drugs, he drowned in anger and emotions, leading to several episodes of violence. During one of the last court cases, where he was the assailant, he started to feel remorse. *"I remember trembling with fear of being sentenced to prison during the trial, because finally I had started to build a better life for myself. Other times, when I had been on trial, I would have been thinking 'If this or that person shows up here, I hope I can get to him on the way out of court'."*. Lasse's criminal record states one judgement for fraud and three for being the assailant.

He was sentenced to community service and during that time, he met a person, who became his way out. Jakob Lund from Breathe Smart visited a group therapy session and shared some breathing techniques that, when done in a specific manner, diminish stress. It has proven as an effective support for people in rehabilitation.

At first Lasse thought it was some kind of hippie-thing. But he was willing to try and joined the 4-day course. A previous mindfulness course he found too boring.

This on the other hand was powerful. He found himself sitting in the middle of a breathing exercise with his eyes closed, following different rhythms. Slow, then faster. And all the feelings that he had been numbing with drugs for years, surfaced. The lack of self confidence and guilt overflowed and he sat with tears rolling down his cheeks. He remembers that moment like something of a revelation.

"Strangely I feel lucky to have been a drug abuser, because it gave me the chance to develop myself and become a better person.", Lasse says.

While he speaks, his eyes tear up and the lips tremble underneath that big beard of his. We are sitting at the dinnertable in his newly renovated house in Copenhagen, where he lives with his wife. On the wall there are many pictures and among them, one of a spiritual guide, Sri Sri Ravi Shankar, who is the founder of the international organisation Art of Living. Breathe Smart is based on the yoga and breathing techniques offered under Art of Living. On the floor Lasse has a yoga mat.

The restlessness is still a part of him, but he has learned to channel the energy into more positive activities, e.g. half marathons, parachuting and also he has been running his own carpenter company for many years. And just recently he has started an education as a drug rehabilitation therapist.

Looking at his tattoo, he smiles. How did he ever believe that being restless was cool?

...

Translation to English from Danish of excerpts of the original article.